Влада – Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 112 (612) ♦ Четвер, 17 червня 1993 року ♦ Ціна 8 крб.

Економіка в патовій ситуації, парламент у цейтноті, В. Гриньов жертвує позицією...

Парламентська хроніка

ЧОМУ БІДНИЙ...

Вечірнє засідання 15 червня

Інколи корисно подивитися на себе, свою країну, так би мовити, збоку. Парламентарям — також. Тим більше, що таку нагоду вони мали, коли з вітальною промовою на пленарному засіданні Верховної Ради України виступав керівник офіційної делегації голова кнесету Держави Ізраїль професор Шевах Вайс. Він, зокрема, наголосив на демократичності українського парламенту, висловив упевненість, що Україна подолає всі перешкоди на шляху до справжньої демократії і державного суверенітету.

Напевне, не завадило б і нам перейнятися такою впевненістю, пам'ятати, а можливо, й пишатися своєю державою і не оглядатися з ностальгією в минуле, як це намагаються робити окремі політичні сили. Настав час усвідомити, врешті-решт, що ми — незалежна держава й поважатимуть нас у світі так, як ми поважаємо себе...

Після урочистої частини народні депутати приступили до обговорення інформації Кабінету міністрів про соціально-економічне становище в Україні, що склалося у зв'язку з підвищенням цін, та невідкладні заходи уряду щодо його стабілізації. Доповідачем з цього питання був віце-прем'єр-міністр України Віктор Пинзеник.

(Закінчення на 2-й стор.)

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Цитата дня

Переконаний, змінювати Конституцію під тиском будь-кого — неправильно. Політично неправильно. Бо завтра можуть прийти й вимагати віддати всю владу Президенту, внести зміни в Конституцію.

Шахтарі — люди розумні. Якщо ми вирішимо провести вибори до Верховної Ради не пізніше березня наступного року, це їх має задовольнити. Нам слід також зосередитись і визначити засади нової Конституції.

(З виступу на сесії народного депутата України Володимира Яцинського).

Абзац з листа

Дивно, що в Києві декотрі ще очікують від Москви на джентльменські кроки. Переконаний, це скінчиться одним: Україна зостанеться без свого флоту й годуватиме чужий. Невже у власній хаті немає своєї правди? Невже своєю безпорадністю загубимо Україну?

В. ДЕМ'ЯНОВ. Рівне.

НЕ ТАКЕ СТРАШНЕ БЕЗРОБІТТЯ, ЯК ЙОГО МАЛЮЮТЬ

Про те, як налагодити систему страхування від безробіття, втрати працездатності, а також про досвід цієї роботи у Німеччині розповів на міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми соціального забезпечення. Стан та перспективи розвитку в умовах переходу України до ринкових відносин», яка відбувається у приміщенні комісій парламенту, керівник страхової фірми Саксонії Юрген Вебер. Конференція, що організована Комісією у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів-інтернаціоналістів спільно з радою Федерації профспілки працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва, має сприяти створенню в Україні концепції соціального страхування, яка б не поступалася світовим зразкам.

«РЕСТАВРАЦІЯ СРСР НЕМОЖЛИВА»—

заявив у першому виступі на посаді Голови Верховної Ради Азербайджану Г. Алієв.

Він, зокрема, наголосив, що його держава провадитиме самостійну політику й ніколи не ввійде до складу будь-якої держави.

Основне завдання Азербайджану сьогодні, на думку спікера, — зосередити всі зусилля на визволенні окупованих у ході Нагірно-Карабахського конфлікту територій і відновити територіальну цілісність республіки.

Торкаючись останніх подій у Гянджі, Г. Алієв підкреслив, що всі винні у кровопролитті мають нести відповідальність згідно з чинним законодавством. У той же час він запевнив, що докладе максимум зусиль, аби врегулювати конфлікт мирним шляхом.

Продиктовано в номер

Вдарив час вдарити в каструлі

ДОНЕЦЬК. Учора співголова Донецького робітничого (страйкового) комітету Михайло Крилов мав розмову з Президентом України Леонідом Кравчуком. Ішлося про рішення Верховної Ради, які буцімто забалотували політичні вимоги страйкуючих. Це, наголосив робітничий ватажок, призведе до заходів громадянської непокори. На сьогодні міжобласна координаційна рада намітила пікетування державних установ (передусім банків, виконкомів місцевих Рад), організацію сидячих страйків на основних автошляхах Донецька, масових демонстрацій і маршів порожніх каструль.

Згідно із зведенням міжобласної координаційної ради страйку, сьогодні в Україні не працює понад 200 шахт і більше 300 промислових підприємств, організацій і установ.

«Розв'язати руки» прем'єру

ЧЕРВОНОГРАД. Відбулося засідання міського страйкового комітету за участю представників профспілок різних галузей і заступника глави облдержадміністрації В. Яворського. Вироблено пакет вимог до Верховної Ради, уряду ВО «Укрзахідвугілля» (удосконалити, зокрема, механізм оплати праці), місцевих владних структур.

Міський страйковий комітет наполягає на розпуску Рад усіх рівнів і нових виборах не пізніше осені цього року. Міський страйковий комітет вважає що нині Верховна Рада України блокує розвиток економіки України, не напрацьовує відповідних законів. Прем'єр-міністру України Л. Кучмі слід «розв'язати руки» для рішучих дій.

Дайте водію гаманець міністра

ХЕРСОН. Знову заявили про свої вимоги водії міських тролейбусів. Вчора вранці без попередження вони паралізували рух на кілька годин. Бажання будь-що домогтися підвищення заробітної плати вже набуває гротескних форм: вимагають заробітки в розмірі зарплати Президента чи міністра. Однак з боку херсонців посилюються настрої протесту проти такої вузьковідомчої політики.

Напередодні відбувся мітинг, організований місцевим Рухом. На ньому висловлювали недовіру Верховній Раді, урядові України, хоча дії Президента України, як свідчить резолюція мітингу, мало хто бере під сумнів. Під час мітингу лунало: «Геть у відставку представника Президента в області Олександра Мельникова та голову облради Михайла Кушнеренка!»

Чому бідний...

Вечірнє засідання 15 червня

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Цифри, названі у виступі Віктора Михайловича, звичайно, мало кого надихають на оптимізм. Адже за останні півроку оптові ціни на енергоносії, що Україна закуповує в Росії, зросли у багато разів. Зокрема, на газ — у 15, ядерне паливо — 12, мазут — 4 і т. ін. Спроба перекласти дотації на бюджет тільки посилить емісію, наслідком якої стане неконтрольована гіперінфляція, масове зникнення товарів з прилавків магазинів, корупція, перекіс цін на шкоду аграрному секторові, порушення еквівалента обміну з іншими державами.

Зумів віце-прем'єр вибити з рук тих, хто критикує уряд за мізерну мінімальну зарплату, і цей козир. Він пояснив, що нині діапазон тарифної ставки першого розряду діє в межах від 7 до 39 тисяч карбованців. А коли уряд розпочав реєстрацію галузевих тарифних угод, то з'ясувалося, що немає жодної, де не встановили б рівня граничних коефіцієнтів. А в окремих випадках намагаються перевищити і їх. Більше того — навіть випереджальні виплати мінімальної зарплати за травень не мали жодного товарного забезпечення, а лише посилили інфляцію. До речі, жоден з депутатів, на запитання котрих відповідав Віктор Пинзеник, не порушував проблеми мінімуму зарплати. Нагевне, поступово всі починають розуміти, що грошима ситий не будеш — спершу потрібно виробити товар, який можна було б придбати.

Не слід, очевидно, забувати, що багато проблем породжено недосконалістю нашого законодавства та совковим менталітетом новоявлених бізнесменів, чимало з яких ще вчора торгували з-під поли і звикли всіляко обходити закони. Тож і недивно — у тіньовому бізнесі «крутиться» нині третина готівки, наявної у державі.

І заява Віктора Михайловича про нагальну потребу встановлення повсюди касових апаратів запізніла, принаймні, років на три. Хоча вина, звичайно, у цьому не сьогоднішнього, а попередніх урядів.

Щодо термінового прийняття закону про корупцію, як пропонує уряд, то чомусь пригадується одне з пленарних засідань, на якому депутати «завалили» пропозицію про заборону торгівлі в комерційних точках товарами вітчизняного виробництва. Цим самим зробили велику послугу тим, хто не виробляє, зате ціни накручує шалені. Те саме — з організованою злочинністю. Нарешті, і шахтарі не витримали — виступили проти її розростання.

Не втрачає, а навпаки — набирає своєї гостроти питання пограбування держави легальним і нелегальним бізнесом. Адже сотні мільйонів валюти за продукцію з України осідає у закордонних банках. У такий спосіб наша держава, як наголосив Віктор Пинзеник, перебуваючи в скрутному становищі, кредитує економіки інших держав.

Як тут не згадати народну мудрість: «Чому бідний?» — «Бо нерозумний?» — «Чому нерозумний?» — «Бо бідний». Водночас широко продекларований Закон про відповідальність за приховування валюти у закордонних банках так і залишився добрим побажанням. Тож і цілком зрозуміла аргументація віце-прем'єра про те, що уряд не зможе працювати повноцінно доти, доки змушений сидіти в парламенті, відповідаючи на політичні випади депутатів.

Потім з доповіддю про поточний стан грошового обігу та невідкладні заходи Національного банку України стосовно його поліпшення виступив голова правління Національного банку України Віктор Ющенко. Обговорення доповіді розпочнеться наступного дня.

Василь ТУГЛУК.

Парламентська хроніка

НАРОД ВИМАГАЄ ВІДСТАВКИ,

ДЕПУТАТИ ВКОТРЕ НАМАГАЮТЬСЯ «ЗАБАЛАКАТИ» ЦЮ ВИМОГУ

Ранкове засідання 16 червня

Лаконічний, максимально сконкретизований виступ Президента України Л. Кравчука, якби його взяли до уваги народні депутати, точно вказував на шлях виходу з нинішньої кризи в країні. Доведених до відчаю шахтарів, та й не тільки їх, сьогодні не влаштують соціально-економічні «кістки», які кидає їм влада. Робітники усвідомлюють, що без розв'язання головного політичного питання — питання про владу — тоді й думати про поліпшення життя. Отож Президент й звернувся до депутатів відкинути «говорильню» й чесно розв'язати питання про перевибори Рад усіх рівнів та проведення всенародного референдуму про довіру Президентові. Реакцію на виступ Л. Кравчука депутата Козаренка інакше, ніж дивною не назвеш. Поставивши все з ніг на голову, він звинуватив Президента в тому, що той «опускається до базару» й зажадав його відставки. Президент у відповідь демонстративно залишив зал пленарних засідань, сказавши, що в такій обстановці він не може співпрацювати з Верховною Радою.

Сьогодні й школяреві зрозуміло, що Верховна Рада в нинішньому ІІ скликанні доживає останні місяці. Інакше й не могло бути, бо обрана ще за часів існування комуністичного СРСР, вона давно вичерпала себе. Її спроможність адекватно оцінювати ситуацію, м'яко кажучи, сумнівна. Бо як інакше можна розцінити порядок денний ранкового засідання? Президент доводить до відома нардепів, що без виконання політичних вимог страйкарів компромісу з ними досягти не вдасться, те ж саме заявляють шахтарі, Україна чекає на єдино правильний в цій ситуації крок Верховної Ради — оголосити дострокові вибори, а народні депутати, вдаючи, що нічого трагічного не відбувається, проводять перехресний «допит» голови Національного банку України В. Ющенка, який філігранно опанував техніку, за якою, вислухавши конкретне запитання, відповідає на нього, так і не торкнувшись конкретики. Запитують, наприклад, його, чому в Україні ходить паралельна валюта — долари, а він довго розмірковує про майбутню «ідеологію» Національного банку, просять розповісти про «беспредел», який творять комерційні банки, а він, майстерно ухиляючись від прямої відповіді, розповідає депутатам, чим займається нині банк.

З доповіддю, яка подекуди нагадувала університетську лекцію, виступив на ранковому засіданні заступник Голови Верховної Ради В. Гриньов. Наголосивши на першопричинах нинішньої економічної кризи в Україні, він підкреслив, що виправити ситуацію зможе тільки праця людей, котрі усвідомлять, що за них цього ніхто не зробить. Ні держава, ні уряд, ні діаспора. Закінчив свій виступ В. Гриньов заявою про відставку. Чи наслідують його приклад інші?

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ Л. М. КРАВЧУКА

НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ 16 ЧЕРВНЯ 1993 РОКУ

Шановні народні депутати!

За останню добу соціально-політична обстановка в Україні ще більше ускладнилася. Зупиняються металургійні заводи, коксо-хімічні підприємства, на грані зупинки в цьому ланцюгу й інші підприємства. До політичних та економічних страйків залучається все більше і більше людей. Тобто, йдеться про надзвичайну ситуацію не тільки в економіці, а і в політичному житті України.

Враховуючи все це, я і Прем'єр-міністр прямо контактуємо з координаційними органами страйкуючих. Проводить відповідну роботу і Ю. Л. Звягільський, який безпосередньо відповідає за нормалізацію ситуації у зв'язку зі страйками в Донбасі і в усій Україні.

Хочу наголосити, що події вимагають від нас дуже уважно поставитися до аналізу їх можливих наслідків. Давайте відійдемо від емоцій і амбіцій і не будемо звинувачувати нікого: ні шахтарів, ні металургів, ні машинобудівників, ні тих людей в уряді, які цими питаннями сьогодні займаються. Вони роблять все для того, щоб виробництво не зупинилося.

Шахтарі і страйковий координаційний комітет офіційно заявили, і я передаю це вам, що ніякі інші рішення Верховної Ради, в тому числі економічні, хоч вони мають для них величезне значення, не будуть розглядатися до тих пір, поки не буде вирішене основне політичне питання.

Воно полягає в необхідності провести дострокові вибори Рад всіх рівнів і під час виборів референдум про довіру Президентові України. Підкреслюю — це позиція, висловлена координаційним комітетом і іншими структурами, які безпосередньо займаються зараз проблемами організації страйків і тими, хто робить все для того, щоб цей страйк зупинився.

Ще раз закликаю вас уважно проаналізувати ситуацію і не допустити, щоб виробництво в Україні зупинилося, бо над Україною справді нависла небезпека.

Я вчора, виступаючи з цієї трибуни, запропонував вам прийняти таку постанову. Коли Верховна Рада її прийме, люди приступлять до роботи. Після цього, вже в процесі праці, будуть вирішуватися всі економічні і соціальні питання. Ми зможемо це зробити, якщо поставимо перед собою таке завдання. І уряд, і Президент, і Верховна Рада.

Я вважаю, що такі можливості у нас є і ми маємо їх використати. Якщо ми цього не зробимо, вся відповідальність, найбільша відповідальність, ляже на всіх нас.

Тому що говорити про відповідальність людей, шахтарів чи металургів, це означало б зміщувати акценти. Сьогодні відповідальна за все влада, всі гілки влади. Я прошу зважити на це і прийняти розумне рішення.

Дякую за увагу.

Ш. ВАЙС: «Ми високо оцінюємо ваш шлях до самостійності»

Питанням розвитку україно-ізраїльських відносин були присвячені зустрічі Голови Кнесету Держави Ізраїль Ш. Вайса з Президентом України Л. Кравчуком та Прем'єр-міністром Л. Кучмою, що відбулися у вівторок. Було обговорено проблеми співробітництва двох держав у різних галузях. Зокрема, під час зустрічі з Л. Кучмою Ш. Вайс зазначив, що Україна та Ізраїль можуть плідно співпрацювати в енергетиці, в тому числі атомній, машинобудуванні, фінансовій сфері.

Того ж дня Голова Кнесету Ізраїлю Шевах Вайс виступив на пленарному засіданні Верховної Ради. П'ятдесят років тому те, що відбувається у цей час, сказав він, було б абсолютно неможливе. Син єврейського народу, який пройшов крізь вогнище і чудом залишився живий, звертається з промовою до депутатів українського парламенту, демократичного та самостійного. Про це — єврей, який виступає з промовою, та про демократичний парламент — обидві сторони — я і ви — могли б лише мріяти п'ятдесят років тому.

У Ізраїлю — довга історія взаємовідносин з Україною, продовжував Ш. Вайс, складна, скрутна історія, часом — сумна, часом — світла. Є у нас і глибокі корені в Україні. На цій землі зросли такі славнозвісні поети, як Хаїм Нахман Бялик та Шауль Черняхівський, митець Мане Кац, мислитель Ахад ха-Ам, релігійні вожді рабі Нахман з Брацлава і Баал Шем-Тов; незабутній єврейський письменник-оповідач Шолом-Алейхем.

З іншого боку, чимало євреїв виховувалися на літературних творах таких видатних письменників, як Тарас Шевченко та Іван Франко.

Пані і панове! Я народився у Польщі, у місті Борислав, що входило до складу Західної України. Був там, у тому місті, дитячий лікар Терлецький, що лікував усю нашу родину і врятував мене, коли я хворів на запалення легенів. Коли через кілька місяців після того німці окупували Борислав, доктор Терлецький, дитячий лікар, став нацистським бургомістром міста й очолив ту частину українців, що співробітничали з нацистами і безжально вбивали євреїв — різали їх у бойні, вішали на шибеницях, кидали їх у кипляче вапно біля бойні. Але була у тому ж місті благородна жінка Юлія Шпенюк із чоловіком Романом — ми її називали пані Настова — українка щирого серця, праведниця народів світу. Протягом двох років вона переховувала нас у підвалі та інших потаємних місцях, безкорисливо, ризикуючи власним життям, бо вирок тим, хто ставав на бік людяності і рятував євреїв, був один — смерть. Хіба є на світі більше благородство душі?!

Ми в Ізраїлі дуже високо оцінюємо той шлях самостійності, яким пішов український народ в останні роки, ті демократичні заходи, що здійснюються у вашій країні, ті виняткові взаємини, що розвиваються між нашими двома державами. І я мрію побачити майбутнє не в образі колабораціоністів, а в образі Юлії Шпенюк, праведниці народів світу.

Під час свого візиту до Ізраїлю ваш Президент, виступаючи в Кнесеті 12 січня 1993 року, сказав: «Ми не хочемо і не можемо замовчувати темних сторінок історії, і не потрібно цього робити». В тій же промові він відзначив: «Україна не тільки гарантує всім націям рівні права, але й бере під свій захист їх етнічну, культурну, мовну, релігійну самобутність, створює гідні умови для повнокровного розвитку».

І дійсно, життя єврейського народу в Україні відроджується: в більш як 70 містах виникли єврейські організації, зареєстровано більш як 20 єврейських релігійних товариств, відкрилися єврейські театри, школи, виходять газети і журнали, почав свою діяльність Інститут єврейської культури. Я вдячний вам за сприяння цьому розвитку і сподіваюсь, що він буде продовжуватися та поширюватися.

Під час візиту Президента України до Ізраїлю було підписано багато договорів та угод у різних галузях. Дозвольте мені висловити надію, що вони стануть основою, на якій ми будемо будувати і поглиблювати зв'язки між нашими країнами.

Наприкінці свого виступу я хочу привітати український народ, парламент України та його депутатів і побажати вам розквіту демократії в Україні.

У середу Голова Кнесету відвідав Львівську область. Він зустрівся з її керівниками, а також представниками єврейської громади Львова. Ш. Вайс побував у місті Бориславі, де відвідав будинок, у якому його переховували під час гітлерівської окупації, місця, пов'язані з масовим знищенням євреїв під час другої світової війни. Ввечері того ж дня Ш. Вайс повернувся до Києва. Сьогодні він відбуде зі столиці України до Берліна.

СПЕРШУ ПРО БЕЗПЕКУ ДБАТИ, А ПОТІМ—ПРО МЕГАВАТИ

Екологія

Атомна енергетика України — на роздоріжжі. Що її чекає: бурхливий «ренесанс», тупцювання на місці чи згортання діючих блоків! Що переважить: гостра потреба в енергії чи осторога повторення ядерного потрясіння!

На запитання відповідає голова Державного комітету України з ядерної та радіаційної безпеки Микола ШТЕЙНБЕРГ.

— Сьогодні дедалі гучніше лунають голоси, що мораторій на пуск нових ядерних блоків до 1995 року віджив своє. Чи поділяєте ви такі твердження?

— Нагадаю, що нині від АЕС Україна одержує близько 30 відсотків електроенергії. Тож штучне тримання ядерної енергетики у стані цілковитої невизначеності, без чітких орієнтирів і концепції розвитку означатиме для бідної на запаси нафти і газу України остаточне знекровлення її економіки.

Але не можна нехтувати найголовнішим — безпекою АЕС. Саме тому Верховна Рада і ввела мораторій. Та, замість того, щоб запалити «червоне світло» перед морально застарілими реакторами, які не відповідають сучасним вимогам безпеки, заморозили будівництво шести нових блоків. А вони за характеристиками безпеки близькі до західних, мають високий ступінь будівельної готовності.

Звичайно, цей прорахунок треба виправляти. Але без зайвого поспіху, зважаючи на об'єктивні труднощі, з якими зіткнулася атомна енергетика України після розпаду СРСР.

Вона не має сьогодні навіть належного правового статусу, оскільки підготовлений проект Закону про безпечне використання ядерної енергії і радіаційний захист, який, до речі, позитивно оцінили фахівці різних країн, застряв майже три місяці в Кабінеті міністрів.

Бракує спеціалізованих підрозділів в галузі реакторної техніки, належної дослідної бази. Не врегульовані взаємовідносини з Росією щодо поставки палива для АЕС та повернення використаного. Немає просування у створенні власного паливного циклу. Немає і національної програми поводження з радіоактивними відходами.

Тому головне питання не у відміні мораторію, а в тому, як розв'язувати проблеми безпеки після його скасування.

— Чи стане нинішній рік останнім у сумній біографії Чорнобильської АЕС? Адже «тиха дипломатія» навколо цього болючого питання ведеться й досі.

— Не хотілося б, щоб наша бесіда збочила на модну тему підступів «атомного лобі». Замість навішування ярликів варто ще і ще раз всебічно зважити всі «за» і «проти».

Навіть не дуже обізнані з тонкощами атомної енергетики чули, певно, про уразливість реакторів чорнобильського типу. З часу аварії блоки АЕС суттєво модернізовані, завдяки чому значно зросла їхня надійність. Багато що зроблено і для підвищення безпеки експлуатації. Та, на жаль, реактори РБМК мають деякі негативні характеристики, усунути які неможливо. І якщо на третьому блоці це частково компенсується спеціальними системами безпеки, то на першому їх немає.

Отже, якщо виходити з пріоритету безпеки перед економічною доцільністю (а саме такою має бути державна політика в атомній енергетиці), наполягання парламенту на остаточному закритті станції до кінця року небезпідставне.

І все ж ставити хрест на Чорнобильській АЕС було б зарано. Зняття блоків з експлуатації — процес тривалий і новий для нашої держави. Розв'язанню його сприятиме створення на базі ЧАЕС та міста Славутича дослідницького центру з проблем безпеки ядерних електростанцій, виведення їх з експлуатації та поводження з радіоактивними відходами.

— Невдовзі будуть підбиті підсумки міжнародного конкурсу на кращий проект перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему. У складі журі немає представників Держатомнагляду. Що це: прикра помилка чи свідома позиція?

— Ми маємо бути незалежними у прийнятті рішення про видачу ліцензії на реконструкцію «Укриття» або будівництво нового об'єкта. Участь у роботі журі в'яже руки і в проведенні подальшої наглядово-ліцензійної роботи на об'єкті.

— Якщо можна, кілька слів про самий об'єкт. За останні роки він обріс, так би мовити, ще одним «саркофагом» різного роду чуток, вигадок, домислів, припущень...

— Дійсно, є чимало проблем, які хвилюють фахівців. Як на мою думку, сьогодні одне з головних завдань полягає в тому, щоб забезпечити безперервний контроль за станом мас, що містять паливо, а також даху, стін і фундаментів об'єкта. Використовуваний інформаційно-діагностичний комплекс не повністю відповіає вимогам об'єктивності, вчасності і повноти інформації про процеси, що відбуваються всередині розвалу, і вимагає істотного вдосконалення.

Проте хочу зазначити, що для панічних настроїв немає підстав. Аналіз показує, що навіть за найнеймовірніших сценаріїв, аж до зруйнування «Укриття» вщент, наслідки позначаться лише на обмеженій території навколо ЧАЕС і не вийдуть за межі зони відчуження. Важчими можуть виявитися психологічні наслідки.

Отже, вченим та фахівцям є над чим ламати голову. Сподіваюсь, що міжнародний конкурс виявить свіжі, оригінальні ідеї, сміливі новаторські рішення. Але вважаю, що проблему надзвичайної технічної складності навряд чи вдасться розв'язати якимись разовими акціями. Потрібна планомірна, копітка робота, передовсім українських фахівців.

— А що в цьому напрямку вже зроблено?

— Держатомнагляд, Мінчорнобиль, Держкоматом та Академія наук України узгодили перелік першочергових заходів щодо підвищення безпеки експлуатації об'єкта «Укриття». Зокрема, передбачено створення ефективних систем оперативного контролю і діагностики зовнішніх викидів, стану паливовмістких мас, будівельних конструкцій, дослідження міграції радіоактивності та шляхів її обмеження, впровадження надійних засобів і методів дезактивації, пожежогасіння тощо. Проводиться герметизація покрівлі та стін «саркофага». Усунуто понад половину нещільностей.

Та зроблено лише перші кроки. Поділяю думку науково-технічної громадськості про необхідність негайної розробки національної концепції радикального розв'язання проблем аварійного блока. А для об'єднання зусиль наукових і виробничих колективів, визначення джерел фінансування робіт і наукових досліджень потрібен міжгалузевий координаційний центр.

Розмову вів
Жозеф ШАПОВАЛ.

ЧИ РОЗДІЛИМЕ ОДВІЧНЕ КОЛО?

На різних нарадах і сесіях тільки і чути «крик душі» голів колгоспів про катастрофічне становище на селі. Мовляв, того нема, цього нема... А ось у колгоспі «Аврора» Пологівського району не галасували. Бо голова правління Василь Романцов вивів господарство з-під «опіки» так званого РАПО і взяв курс, можна сказати, на запобігання економічній кризі. Перш за все, тут організували власну систему переробки продукції: є ковбасний цех, пекарня, міні-пивзавод, розпочато випуск макаронних виробів із твердих пшениць, підшукують лінію консервування гусячої печінки (делікатес іде за долари на світовому ринку)... Важко все це дається. Але «крутиться» Романцов, крутяться всі довкола.

Та наведу й інший приклад. Якось у радіопрограмі «Незалежність» чиновник Міністерства економіки навів факт: у нього був директор комбінату «Запоріжсталь» Віталій Сацький і просив допомогти: на комбінаті нагромадилося 250 тисяч тонн прокату, не знають, куди подіти. У той же час, у тому ж Запоріжжі президент компанії «Канада-Запоріжжя» Анатолій Люборевич оббиває пороги високих кабінетів: дайте стільки-то металу для експорту — і я привезу вам передові технології, лінії для переробки сільгосппродукції, комплектувальні для «Таврії» і т. д. А йому все радять зачекати. То що ж це таке? Невже не можна нічого вирішити без Києва, як учора не можна було без Москви? Так, компанія «Канада-Запоріжжя» не є державною, але якщо державні мужі не спроможні (чи не бажають) розпорядитися кращим чином для України тим же металом, то дайте його знаючим людям, візьміть відповідні податки, і нехай діло робиться.

Прослухавши доповіді та виступи на одній з колегій облдержадміністрації, яка проводилась спільно з президією облради, зайвий раз переконався: щоб втримати економіку України над проваллям, а потім почати виводити її з кризи, люди на багатьох відповідальних ділянках державних і господарських структур потрібні нові. І знайти їх можна досить швидко і просто через конкурси на заміщення посад (від начальників районних управлінь і до міністрів). У всьому світі жоден власник фірми не візьме на посаду людину без проходження такого конкурсу: тест на комп'ютері, захист письмової програми. Скажуть: є Центр з проведення подібних конкурсів. Але державі до нього байдуже. Як і раніше, посади отримують ті, кого краще знає перша особа або за кого ратує певна соціальна чи політична група. А чого варта практика призначення (або обрання на Верховній Раді) міністрів? Нема конкуренції кадрів, здорової, відкритої. То звідки ж візьмуться конкурентоспроможні товари, послуги, врешті-решт економічна політика? Так і буде пан Сацький їздити до Києва, а пан Люборевич чекати резолюцій кабінетного начальника.

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

«ПАТЕНТ» НА ГАЛЬМО ДЛЯ ВИНАХІДНИЦТВА

У грудні 1992 року газета «Іновація» (№ 11—13) опублікувала «Проект Декрету про патенти на винаходи, корисні моделі та зразки» для громадського обговорення. Там же зазначено, що охочі можуть подавати свої пропозиції щодо цього декрету.

Про недостатню компетентність у винахідницькій справі авторів декрету свідчить уже сама його назва. З неї виходить, що моделі можуть бути корисні, а патенти ні? Тож, консультуючись із мовознавцями з приводу цього заголовка, я з'ясував, що це елементарна неграмотність.

І ще одне. Пропонуючи декрет про «корисні моделі», про людей, себто винахідників, та про захист інтелектуальної власності згадати забули. Тим часом на Заході винахідники — це чи не найзахищеніші й найбагатіші люди. В проекті декрету є також багато такого, що можна віднести скоріше до інструкцій. Навіщо, наприклад, у декреті перераховувати та тлумачити документи, потрібні для оформлення заявки на винахід? Тоді, мабуть, треба писати декрет про оформлення автомашини, проходження медогляду, виїзду за кордон тощо. Тим більше, що Держпатент вже сьогодні готує додаток до декрету. В пункті 2 статті 11 цього проекту читаємо, що коли автор протягом п'яти років від дня реєстрації патенту не запроваджує або запроваджує його «не належним чином», то можна, не питаючи автора, відняти в нього право на власність і передати його будь-кому. Для прикладу, при багатьох міністерствах є різні виробничо-дослідні або малі підприємства, і їм вигідно виготовляти продукцію за винаходами, за які не потрібно сплачувати податки протягом п'яти років. Та вони зроблять усе, щоб винахідник не зміг запровадити винахід через своє мале підприємство, з тим щоб у нього відняти право на власність. То хіба ж це не є організованою злочинністю? Хіба після цього винахідники реєструватимуть свої винаходи в Україні?

Перебуваючи на Чернігівському м'ясокомбінаті, Прем'єр-міністр України Леонід Кучма дивувався, чому там начиняють ковбаси за допомогою дідівських шприців, тоді як на дніпропетровському «Південмаші» випускають цілком сучасні шприци. Отже, згідно з майбутнім декретом про патенти, цей вид продукції, якщо він захищений авторством, треба відняти у машинобудівників з тієї причини, що його запроваджують «не належним чином», і передати це авторство іншим?

Тобто готується проект декрету, за яким той, хто нездатний винаходити конкурентоспроможну продукцію, може відняти авторство у винахідників і запровадити винахід. Іншими словами, невіглас може фактично насильно забрати геніальне рішення у геніальної людини, не питаючи її згоди, і розкошувати, а геній і далі жебракуватиме. То, може, краще цьому генієві виїхати до іншої держави, де його належно поцінують?

Незрозуміла й назва «Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій». Тут постає логічне запитання: з якого це часу в українській граматиці неживий предмет, яким є «промисловість», може стати власником?

Сьогодні назріла потреба не в декреті про патенти, а в законі про винахідництво, і доручити цю справу потрібно винахідникам, а не економістам, філологам чи фізикам.

Тож у зв'язку з появою такого проекту декрету, за яким дозволяється насильно забирати авторство у винахідника, особисто я вже дав згоду на те, щоб два мої патенти залишилися в Росії, де немає такого насильства над винахідниками. Є в мене ще більш як десять технічних рішень, які можна оформити й одержати на них патент, але знову ж таки, я утримаюсь від цього. Принаймні доти, доки не буде внесено змін до проекту. Чи, може, мені податися до інших держав?

Степан ФІЛІПЧУК,
інженер-винахідник.
Київ.

Польовий стан

КОСИ, КОСА...

Цього року сільськогосподарське підприємство «Колос» Старовижівського району планує заготувати 600 тонн сіна. По дві тонни на корову. На сьогодні його надбали 400 тонн.

— Понад 300 гектарів займають у нас сіяні трави,— розповідає голова правління Василь Цехош.— Багаті ми на червону і білу конюшину, тимофіївку, райграс пасовищний... Маємо сьогодні для реалізації більш як п'ять тонн насіння цінної трави вівсяниці червоної, яку використовують для газонів, футбольних полів. Щороку сіємо 100 гектарів червоної конюшини. Проблем з кормами не маємо. І молоко є — від корови надоюємо по 10 кілограмів.

Господарство «Колос» — не виняток. Добрі справи з вирощуванням трав і заготівлею сіна у всіх інших господарствах.

Як розповів начальник управління сільського господарства Старовижівського району Леонтій Кудацький, цього року буде заготовлено 11 тисяч тонн сіна для худоби колективних господарств і 4 тисячі — для худоби населення. Сіно, пов'язане в тюки, видають працівникам як натуроплату, а пенсіонерам — безплатно.

Старовижівці запозичили досвід Латвії у заготівлі і зберіганні сіна за методом активного вентилювання. І ось уже три роки тут на корову заготовляють по півтори тонни і більше сіна першого класу.

Щоб вчасно впоратися, на косовиці щодня працюють 130 косарок. А допомагають їм 1000 косарів. Тут добре засвоїли просту істину, що молоко в корови — на язиці. А ще в районі буде заготовлено 52 тисячі тонн силосу з кукурудзи, закладено 12 тисяч тонн сінажу.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Кун звинувачує руку Москви

Провід конгресу українських націоналістів (КУН) розповсюдив заяву про своє бачення ситуації, що склалася в Україні з початком робітничих страйків в Донбасі. Провід вважає, що постійні відвідини Донеччини московськими емісарами та їхні антиукраїнські виступи із сепаратистськими закликами дали поштовх і нинішньому страйковому рухові. Робітництво Донеччини, вважає КУН, стало жертвою ворожих дій імперсько-московського і комуністичного напрямків. Шлях страйків з вимогами усунення Президента України і розпуску Верховної Ради мають за мету політичну дестабілізацію, при якій стали б можливими неконтрольовані конфронтації і збройні інтервенції Північного сусіда, включно до насильної окупації під приводом забезпечення прав російської меншини. Ми нагадуємо, наголошується в заяві Конгресу українських націоналістів, що ті, хто керував робітничими страйками в Москві і Петрограді в 1917 році, пізніше зробили це саме робітництво об'єктом жорстокої диктатури, з голодоморами, депортаціями на сибірську каторгу, масовими розстрілами.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Соціал-демократи з усіма проти всіх

Услід за Народним рухом України про перехід в опозицію до політики всіх структур в Україні заявила в своїй політичній ухвалі Соціал-демократична партія України (СДПУ). Окрім того, СДПУ вважає за необхідне домагатися зміни політичної системи держави через прийняття мажоритарно-пропорційного виборчого закону, перевиборів Верховної Ради, прийняття нової Конституції Конституційними Зборами. Партія також закликає демократичні сили розпочати переговори з метою напрацювання спільного курсу і створення тіньового кабінету.

Мотивація таких кроків, за СДПУ, проста: «не можуть підтримувати нескінченний перерозподіл владних повноважень між різними групами номенклатури, що стало головним змістом роботи Верховної Ради, президентських та урядових структур». Крім того, «існуюча політична система не дозволить будь-якому урядові реформувати економіку України».

Володимир СКАЧКО.

ЗАЯВА

Федерації професійних спілок України

Розвиток подій в Україні свідчить, що політична і економічна кризи в суспільстві ще більше поглибилися. Причиною цього є неспроможність вищих органів влади віднайти рішення, що могли б стабілізувати ситуацію.

За два роки Верховна Рада навіть не визначила, яке суспільство будувати в нашій країні і яка його соціально-економічна орієнтація.

Проблеми економіки продовжують вирішуватися за рахунок трудящих. Після чергового підвищення цін життєвий рівень населення України упав до критичної межі.

Висунуті профспілками України та страйковими комітетами вимоги не вирішуються. Замість цього Верховна Рада вдалася до безплідних дебатів.

На підставі масових звернень трудових колективів і профспілкових організацій та наданих ними повноважень Федерація профспілок України вимагає:

1. Терміново створити при Президентові України повноважну комісію для ведення переговорів по вирішенню соціально-економічних вимог профспілок.

2. Сесії Верховної Ради України негайно прийняти рішення про дострокові вибори до Верховної Ради та місцевих Рад народних депутатів восени 1993 року.

3. Одночасно с виборами депутатів до Верховної Ради провести референдум про довіру Президенту України. Винести на референдум також питання про суспільний лад та державний устрій України.

16 червня 1993 р.

м. Київ.

Депутатам радять переглянути рішення

Чорнобиль

Нещодавно закінчився симпозіум «Чорнобильська АЕС: науково-технічні, економічні та соціальні наслідки політичних рішень», Грінпіс України розповсюдив заяву, в якій розціноє його проведення, як намагання атомників вплинути на громадськість щодо продовження експлуатації ЧАЕС. Подібне ставлення до цього зібрання і в Партії зелених, і в асоціації «Зелений світ».

Проте голова оргкомітету симпозіуму, віце-президент Науково-технічної спілки енергетиків та електротехніків України О.Дупак вважає, що вперше зроблено спробу підійти до вирішення долі Чорнобильської АЕС комплексно, враховуючи найрізноманітніші думки. Цього, певне, бракувало політикам, які приймали рішення і про відродження ЧАЕС після аварії, і про її зупинку в 1993 році.

Днями оргкомітет надіслав до Президента країни, Кабінету міністрів і Верховної Ради звернення, в якому, посилаючись на те, що більшість фахівців на симпозіумі висловилися за недоцільність зупинки ЧАЕС, пропонує створити урядову комісію для комплексного розв'язання проблеми. Оргкомітет також вважає, що, враховуючи обгрунтування фахівців, до питання про строк зупинки ЧАЕС має повернутися і Верховна Рада.

Олексій БРЕУС.

До речі

Союз міністерства й громадськості

Як найефективніше використати ті 611 мільярдів карбованців, що виділено з бюджету на ліквідацію наслідків аварії на ЧАЕС? Про це йшлося на нараді представників Мінчорнобиля, Спілки «Чорнобиль» України та федерації незалежних профспілок.

Учасники наради погодилися, що перш за все треба дбати про якість розроблюваної нині Національної програми ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи і соціального захисту громадян на 1993—1995 роки і на період до 2000 року. Говорили і про відновлення та розвиток зв'язків з Росією та Білоруссю, що допоможе розв'язати багато проблем та уникнути дублювання в роботах.

На нараді домовилися, що віднині до складу комісій Спілки «Чорнобиль» України з різних аспектів соціального захисту потерпілих увійдуть співробітники Мінчорнобиля і федерації незалежних профспілок.

Віталій САЗОНОВ.

Від щирого серця

З кожного по книжці — солдату бібліотека

Командування Коломийського військового гарнізону звернулося до місцевих жителів з проханням допомогти поповнити солдатську бібліотеку українськими виданнями, яких раніше в ній було обмаль. Відповідь не забарилася — люди передали особовому складу десятки книг і журналів з власних зібрань. Та найвагомішим виявився дар членів братства вояків ОУН-УНА сестер Марії й Галини Крохмалюк. Жінки заповіли військовослужбовцям свою бібліотеку, укомплектовану рідкісними книгами.

Василь БАБУХ.

Івано-Франківська область.

До бар'єру!

Проти глави облдержадміністрації — судова справа

Депутат Луцької міської Ради народних депутатів, заступник голови Волинської крайової організації НРУ Олександр Юрченко подав позов до міського суду про порушення кримінальної справи за ст. 125 (наклеп) проти глави облдержадміністрації Володимира Блаженчука за розповсюдження неправдивої інформації, яка принижує честь та гідність позивача та дискредитує його як представника опозиції до радянської влади. Позивач вважає, що представник Президента у Волинській області Володимир Блаженчук навмисне на сесії Волинської обласної Ради народних депутатів в квітні цього року сказав неправду, повідомивши, що напередодні до нього заходив Юрченко і пропонував свої послуги на посаді заступника глави облдержадміністрації. Позивач стверджує, що ні письмово, ні усно з подібними пропозиціями він до Блаженчука не звертався.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Знай наших

Спадкоємці слави запорозьких козаків

У Севастополі, можливо, з'явиться козацька частина. Офіцери, прапорщики, сержанти і матроси першої бригади морської піхоти ВМС України звернулися до гетьмана Українського козацтва генерал-майора В. Муляви з проханням клопотати перед міністром оборони України генерал-полковником К. Морозовим про створення на базі батальйону козацької частини. Це звернення було прийняте на зборах особового складу першого батальйону морської піхоти. Морські піхотинці вважають, що козацька частина «стала взірцем виконання життєвих принципів прадідів — славних запорозьких козаків, прикладом продовження їх традицій, спрямованих на захист незалежності України».

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

Це ж треба!

Уранчику зважити?

Богу дякувати, до цього ще не дійшло. Принаймні, у відкритому продажу стратегічних компонентів поки немає. Проте, крок за кроком, ми впевнено просуваємось до цілковитої свободи торгівлі. Про це говорить оголошення, що спокійнісінько протягом трьох днів висить на тролейбусній зупинці одного із спальних районів столиці: «Продам ртуть, № телефону та примітка — телефонувати з 21.00 до 23.00".

Власна інформація «ГУ».

Коротко

Маєтки вміють чекати...

Чернігівська обладміністрація зобов'язалася повернути старовинне родове помістя громадянці Англії Валентині Скулінг. Згідно з укладеною угодою заможна українка, батьків якої було репресовано в роки сталінщини, зобов'язалася компенсувати виселення розміщенного у маєтку інтернату будівництвом дитячого пансіонату в Ріпкинському районі. Пансіонат буде обладнано якнайсучасніше.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Пригоди

Войовничий «Мерседес»

Глухий удар після зупинки перед червоним світлофором змусив водія тролейбуса четвертого маршруту Т. вийти з машини: що там сталося? Виявилося, тролейбуса «поцілував» «Мерседес». З легковика вискочив дужий хлопець з двома дружками і з криком «моя тачка коштує мільйони, а твоє корито — копійки» ударив водія в обличчя. Той отримав під око, а тролейбус, якого й обізвали «коритом», у зіткненні вистояв. Постраждала іномарка, але залишилася на ходу. Нападники швидко зникли. За словами одного з працівників тролейбусного управління, це вже третій напад на їхніх водіїв протягом останніх двох тижнів.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Справжні чоловіки — є!

З Ковеля до ближнього радгоспу їхали учасники республіканського семінару. Раптом Олександр Чуприна, заступник начальника Рівненського облсільгоспуправління, який сидів попереду, почув, як водій ... захропів. Глянув у кабіну — а водій непритомний.

Вмить Олександр Петрович заскочив до кабіни й ухопив кермо, відвернувши загрозу життю півсотні пасажирів. А зблід він пізніше, коли уявив, чим це могло скінчитися.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Проблема

Чергове безглуздя — черговий референдум

У Павлограді на Дніпропетровщині збирають підписи громадян на підтримку всеміського опитування.

З якої нагоди, спитаєте ви? Є тут унікальне підземне озеро прісної води, недоторкана заповідна зона. В останні роки вона, одначе, безладно «освоювалася». Але три роки тому заповзятливих спочатку зупинила депутатська екологічна комісія, а потім і весь депутатський корпус міськради. Експертиза дійсно підтвердила: що краще не забудовувати неповторну зону.

Іншої думки дотримують виконкомівці, а разом з ними і керівники механічного заводу, які зацікавлені у будівництві житлового мікрорайону. От і лишається нібито єдина надія на референдум: що скажуть городяни?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Редути встояли

«Представники уряду воліють співпрацювати тільки з офіційними профспілками під егідою Федерації, відмовляючись від конструктивного діалогу з незалежними профспілками підприємців, гірників, авіаторів тощо», — такого висновку дійшов співголова Національної ради соціального партнерства Василь Костриця. Одного дня не вистачило для того, щоб представники профспілок і уряду погодили між собою рівні мінімальної заробітної плати та межі малозабезпеченості. Пропозиція уряду уточнити їх накликала чимало заперечень урядовців, і прем'єра в тому числі.

Несподівана заява

Кримська організація УРП, Кримське республіканське товариство «Просвіта», організації ДемПУ, Спілки офіцерів ВМС України, Конгрес українців Криму, Комітет громадських організацій «Крим з Україною — Соборність» обнародували заяву до дня переговорів президентів України та Росії. В ній, зокрема, зазначається, що «певні політичні сили в Україні з подачі Москви, використовуючи складність розбудови нашої державності, розпочали рухи у напрямі розвалу України як цілісної держави». За цих умов політичні та громадські організації України в Криму вважають неможливим цивілізований вирішення проблеми найближчим часом. У зв'язку з цим президентам обох держав пропонується відкласти зустріч на вищому рівні на більш пізній час.

Актуально

ПРОЩАЛЬНИЙ БЕНЕФІС ШАПОШНИКОВА

У Москві відбулося засідання ради міністрів оборони країн СНД, котре, власне, засіданням не стало.

Незважаючи на те, що теперішня зустріч з главкомом Євгеном Шапошниковим була остання — віднині маршала призначено одним з відповідальних секретарів ради безпеки РФ, — міністри на неї не приїхали. Українська військова делегація не прибула взагалі, а як спостерігач виступав посол Володимир Крижанівський, решту очолювали, у кращому разі, заступники міністрів. Та почули присутні багато цікавого. Євген Іванович постав перед зібранням уже справді як висока службова особа Федерації. Довго нарікав на нерозумних партнерів, котрі то в обійми НАТО тягнуться, а то прагнуть створити якісь регіональні міждержавні утворення, забуваючи про Росію. А вона ж — лідер. Останнє слово у стінах ОЗС СНД лунало особливо часто й неприховано. Створюється враження, що у Москві відшукали непоганий синонім словосполученню «старший брат», що нав'язло в зубах. В кулуарах російські військові вже не криючись говорять про пріоритети армії РФ, про особливий статус російських ЗС на територіях близького зарубіжжя тощо.

Практично не радіючись з партнерами по СНД, командування ОЗС вирішило не обирати нового «верховного». Буде лише начальник штабу, котрий і координуватиме всю роботу.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

КЛУБ ПОСЛІВ

У сусідів

Недавно в Будапешті було створено клуб послів, котрі володіють угорською мовою. Зараз він налічує 15 членів. Приємно, що серед них і Надзвичайний та Повноважений Представник України Дмитро Ткач. Саме з його ініціативи днями для членів клубу із сім'ями влаштовано дводенну поїздку до Закарпаття.

В Ужгороді відбулася зустріч дипломатів з керівництвом області. Дипломатів зацікавила інформація про створення у краї вільної економічної зони. Гості оглянули Мукачівський замок, побували в угорських сім'ях Берегівського району, скуштували відомі закарпатські вина.

Надзвичайний і Повноважний Посол Китаю в Угорщині пан Чен Жіліу розповів:

— Ми з дружиною в Україні вперше і приємно вражені гостинністю та доброзичливістю її громадян. Дуже добре, що тут забезпечено однакові права та можливості всім представникам різних національностей, які проживають в республіці. В цьому переконались особисто, відвідавши одну з угорських сімей в селі Вари Берегівського району. Мабуть, це і є запорукою того, що тут немає ні Карабаху, ні інших подібних конфліктів. Спасибі пану Дмитру Ткачу за цю чудову поїздку.

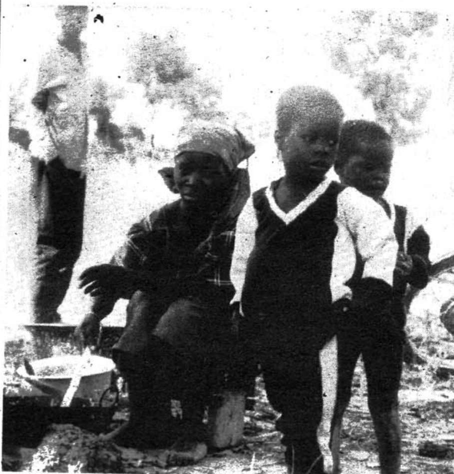
А ось що думає з цього приводу Дмитро Ткач:

— Я охоче підтримав ідею створення клубу послів, котрі володіють угорською. Це відкрило добрі можливості у невимушеній атмосфері ближче придивитися до різних дипломатичних шкіл, стилів, систематично й легше обмінюватися інформацією, просто ближче зійтися з людьми, від яких великою мірою залежить ставлення багатьох держав до України. На жаль, про нас ще досить мало знають у світі. Як правило, Україну ще й досі вважають за «меншого брата Росії». От я й вирішив влаштувати поїздку на Закарпаття, аби показати колегам, які в нас люди, як вони живуть і працюють, бачать перспективи, реалізують демократичні перетворення, розбудовують державу.

А, можливо, і в Києві варто створити подібний клуб дипломатів, які володіють українською?

Микола ГОРВАТ.

Фотофакт

У спустошені засухою райони Буркіна Фасо потроху починають повертатися люди. Вони хочуть відродити ці, колись плодородні, землі. Вже створено перше фермерське господарство, члени якого культивують зернові.

На знімку: фермерські діти.

Фото ДПА.

«АФЕРА КАРАБІНОВА»

Скандал

Останнім часом зі шпальт польських газет та телеекранів не зникало словосполучення «афера карабінова». За ним — заплутана історія, яка стала джерелом політичної напруги у відносинах між Польщею з одного боку та ФРН і США з іншого.

... Торік наприкінці лютого до німецького міста Франкфурта-на-Майні виїхало п'ять польських бізнесменів і заступник головного директора радомського заводу «Лучник» Ромуальд Швондер. Мета: оформити технічні й фінансові питання, пов'язані з укладанням у Варшаві контракту на продаж Філіппінам сорока тисяч карабінів «АК-47». Здавалось, ніщо не віщувало драми. Торгівець зброєю Р.Хендрон на вимогу польської сторони заздалегідь представив відповідні документи, які засвідчили його повноваження з боку філіппінського уряду (до речі, деякі з цих паперів були спочатку у копіях. Поляки зажадали оригіналів і згодом їх одержали. Лише потім виявилось, що все це — фальшивка). Не ясно, як сотня «калашникових» нелегально потрапила до Нью-Йорка. Сьогодні польська преса неоднозначно вказує на те, що не обійшлося без болгарської фірми. Проте газетні публікації — це ще не юридичний аргумент.

Так чи інакше, а 10 березня минулого року цю групу поляків заарештувала німецька поліція (хоча й не чіпала болгарських та російських представників на цих переговорах). Було заявлено, що це зробили на вимогу США, які довідались про те, що «калашникови» підуть насамперед не до Філіппін, а до Іраку. Конкретною провиною визначався нелегальний імпорт «калашникових» у США.

Отже, німецька сторона відправила п'ятьох поляків за океан, де на них чекає суд. Шостий — згаданий Р.Швондер — переніс інфаркт і тимчасово був залишений на території ФРН.

Американці вимагали і його видачі. У не зовсім зручній ситуації опинився офіційний Бонн. Згідно з німецьким карним законодавством, хто б де не вчинив злочин, мусить бути виданий, якщо цей злочин передбачений законодавством будь-якої країни. Але відправляти хвору людину під конвоєм за океан, де на неї чекає суд, — як це виглядає з етичної точки зору? До того ж німецькій Феміді пригадали прецедент з Е.Хонеккером, поставивши запитання: «Що, у Бонна подвійна мораль?»

Тим часом польська сторона заявила, що Р.Швондер взагалі ні в чому не винен і став жертвою великомасштабної провокації. Засоби масової інформації негайно уточнили — «організованої спецслужбами США». Відтоді у Польщі почалася, не боюсь цих слів, загальнонаціональна боротьба за повернення Р.Швондера на батьківщину. Було створено комітет на його захист. Біля посольств США та ФРН у Варшаві пройшли марші протесту. Громадськість збирала кошти на оплату послуг висококваліфікованих адвокатів та лікарів. Апогеєм громадської кампанії стала вимога колективу «Лучника» присвоїти заводу ім'я Р.Швондера.

Паралельно (хоч на думку декого, із запізненням) тривала активна дипломатична діяльність. «Справу Швондера» обговорювали міністри закордонних справ К.Скубіщевський та К.Кінкель. Цю тему в особистій бесіді порушила перед федеральним канцлером Г.Колем і прем'єр-міністр Г.Сухоцька.

Офіційний Бонн явно відчував, м'яко кажучи, дискомфорт. Американська сторона домагалася від нього видачі Р.Швондера (мав розпочатися судовий процес).

Тим часом польське МЗС заявило, що не уявляє, як можна було б уникнути напруги у польсько-німецьких відносинах, якби Р.Швондера було вислано до США. У свою чергу, близька до уряду газета «Річ Посполита» у статті під промовистим заголовком «Польща - Німеччина: погана погода», коментуючи подібні перспективи, застерігає: цей конфлікт здатний підірвати цілісність всього того позитивного, що досі вдалося досягти у польсько-німецьких відносинах, далеко непростих з історичної точки зору.

У Бонні зробили вибір, підкресливши, що німецькі власті керуються виключно гуманними мотивами: Р.Швондера було транспортовано до Польщі. Тим часом стало відомо, що на прохання адвокатів суд перенесено на червень. До речі, оскільки польське право не дозволяє видачі громадян країни іншим державам, віце-директор «Лучника» вряд чи на цей суд з'явиться.

Отже, справа заплутана і коментувати деталі «афери карабінової» до суду, погодьтесь, рано. Хотілося б сказати про інше. Маю на увазі польсько-німецький менталітет, зокрема високий гонор (ми чомусь надаємо цьому слову негативного значення) поляків, які за себе особисто і за державу готові дати відсіч тим, хто намагається кинути тінь на Польського Орла.

Місцева громадськість вбачає в «афері карабіновій» не тільки намагання американських виробників зброї спаплюжити своїх конкурентів на світовому ринку. Ні, справа стоїть ширше. Декому на Заході вигідно показати посткомуністичні країни осередком анархії, вседозволеності і нехтування нормами міжнародного права, зокрема рішень ООН. До речі, тут прямо проводиться паралель з Україною як у стратегічному питанні ядерної зброї, так і в тактичному — довкола недавньої історії з поставками нафти на адресу Сербії.

Разом з цим у діях США поляки вбачають типовий імперський підхід (і це також, на жаль, нам знайомо, втім, не тільки з боку США). Недаремно на демонстрації з вимогами не відправляти Р.Швондера у США учасники маніфестації несли плакат з гірким словом: «Маємо сумну ласку — вчора Сибір, сьогодні Аляску».

... «Афера карабінова» з юридичної точки зору далека від завершення, що ж до політичного аспекту, то він уже проявляється досить чітко.

Володимир САВЦОВ.

Варшава.

Експрес-інформація

Всесвітня конференція з прав людини

У Відні 14 червня розпочала роботу Всесвітня конференція з прав людини. Звертаючись до більш, як тисячі делегатів, президент Австрійської Республіки Томас Клестіль відзначив, що світове співтовариство повинно використати конференцію для того, щоб зробити висновки і «змінити ситуацію на краще», оскільки «серйозні порушення прав людини мають місце в багатьох частинах світу».

Генеральний секретар ООН Бутрос Галі у виступі наголосив, що сьогодні необхідно знайти «взаємозв'язок між розвитком демократії і здійсненням економічних, соціальних і загальних прав людини», бо цих прав можна досягнути лише завдяки спільним зусиллям усупереч наявним розбіжностям, ідеологічним бар'єрам. Він докладно зупинився на трьох імперативах Віденської конференції: універсальності, гарантіях і демократизації прав людини.

На ранковому засіданні також виступили генеральний секретар конференції Ібрахім Фаль (Сенегал), канцлер Австрії Франц Враніцький, представники Бразилії, Йорданії, Словаччини.

Головою конференції обрано міністра закордонних справ Австрії А.Мока.

У роботі Всесвітньої конференції з прав людини бере участь делегація України. Під час конференції міністр закордонних справ України А.Зленко провів переговори з міністрами закордонних справ Литви і Сінгапура.

Обстановка загострюється

Війська заколотників підступили до Баку на 100-120 кілометрів. Президент Азербайджану А.Ельчибей не втрачає оптимізму. Він закликав солдатів-повстанців скласти зброю, нагадавши, що залишається в силі його указ про амністію військовослужбовцям, які брали участь у заколоті.

Кордони Нахічевані закриті

Керівництво Нахічеванської автономної республіки оголосило про закриття кордону з Іраном і Туреччиною у зв'язку з оголошенням надзвичайного стану в Нахічевані через загострення політичної ситуації в Азербайджані.

Литва сподівається на співробітництво з Францією

Перспективи участі французьких підприємств у реконструкції литовської економіки обговорювалися під час зустрічей А.Бразаускаса і Ф.Міттерана в ході візиту Президента Литви до Франції.

Крок до взаєморозуміння

Угоду про припинення вогню на всій території Боснії і Герцеговини підписали у Сараєві командувачі військ сербів, мусульман і хорватів. Генерал Філіп Морійо, командувач сил ООН, оцінив цю тристоронню угоду як великий крок по шляху до взаєморозуміння між сторонами-ворогами.

У Гватемалі зміна міністрів

Звільнено з посади міністра закордонних справ Гонсало Манендеса. Його замінив Артуро Фахардо Мальдонадо, який останнім часом курував проекти співробітництва гватемальського уряду з Економічною комісією ООН з Латинської Америки.

Приймає тарасова земля

На Черкащині перебувала делегація Верховних Народних зборів КНДР на чолі з главою північнокорейського парламенту Ян Хен Собом. Гості зустрілися з керівництвом області. У програмі візиту знайомство з Черкаським швейним об'єднанням, інженерно-технологічним інститутом, агрофірмою «Дніпро». Члени делегації поклали квіти до пам'ятника Тарасу Шевченку і на Пагорб Слави.

Економіка і закон

Чи не настав час дати нашій економіці останній засіб — кримінальне право?

У лютому цього року в Харкові відділення кримінально-правових наук Української юридичної академії провело обговорення розділу «Господарські злочини» у проекті нового Кримінального кодексу України. Основну доповідь з даної проблеми зробив доктор юридичних наук Є.Стрельцов. На сторінках «Голосу України» він ділиться своїми міркуваннями з цього питання.

Уже минуло багато часу, а очікуваного легкого переходу до ринкової економіки в Україні не відбулося. Спеціалісти і населення дедалі частіше замислюються над тим, чому в нашій економіці постійно виникають складнощі, що їх не завжди вдається подолати. У чому справа: чи то в об'єктивних труднощах такого переходу, який передбачає по суті зміну економічної формації, чи то в помилках, неминучих у такій новій для нас ситуації за відсутності необхідного досвіду, чи то у певному непрофесіоналізмі осіб, які здійснюють необхідні заходи на різному рівні, чи то у свідомій, цілеспрямованій діяльності, направленій на особисте збагачення, протиставлення при цьому своїх, суто особистих інтересів інтересам усього суспільства?

Щоб відповісти на ці запитання, слід звернутися до проблеми державно-правового регулювання економічних процесів. Нерегульованої економіки, що, як багато хто уявляє, сама все розв'яже, ніде в світі не існує. У будь-якій, навіть найрозвиненішій в економічному відношенні, країні існує система державного регулювання процесів, що відбуваються. Кожна країна певною мірою по-своєму організує таке регулювання. Важливу роль відіграє при цьому кримінальне право. Треба просто перекласти мовою закону, декрету, державного розпорядження економічні положення, що важко само по собі. Треба все це поєднати із загальною системою побудови заходів заохочення і відповідальності, іншими правовими актами, наслідком застосування таких актів, реальним механізмом їх виконання.

Частину найбільш небезпечних негативних проявів соціально-економічних процесів слід «віддати» кримінальному праву. Певна річ, кримінальне право ніколи не можна вважати єдиними реальними ліками від усіх наших негараздів в економіці. Кримінальне право завжди має розглядатися як останній засіб, з допомогою якого держава може впливати на небезпечні діяння, що їх ніякими іншими економічними і правовими засобами подолати не можна. І тут виникають свої, цілком реальні, складнощі. Певна річ, уже сьогодні ми можемо визначити цілу низку суспільно небезпечних діянь, які «заслуговують» кримінально-правового впливу. Наприклад, здійснення забороненого підприємництва, псевдопідприємництво (фіктивне), підкуп у підприємництві, підприємницьке (промислове) шпигунство тощо. Але, як уявляється, таке рішення буде певною мірою тимчасовим і половинчастим. Для того, щоб кримінальне право досить чітко усвідомлювало, що йому треба охороняти, повинні повною мірою «запрацювати» інші галузі законодавства, насамперед конституційне, цивільне та ін. Саме в Конституції України, інших основоположних законодавчих актах мають бути чітко сформульовані основні соціально-економічні положення нашого подальшого розвитку. І вже виходячи з цього, «відштовхуючися» від того, що потрібне і корисне для нас нині, ми зможемо чіткіше визначити, що є непотрібним, шкідливим, небезпечним, і на найбільш небезпечну частину цих явищ впливати кримінально-правовими заходами. Крім того, все це має бути сформульовано досить чітко. Статті Кримінального закону повинні містити ясні ознаки складу злочину і тим самим не тільки посилити боротьбу з негативними явищами, а й виключити можливість притягнення до кримінальної відповідальності осіб за діяння, які не мають точно вказаних законодавчих ознак. Не можна також створювати таку правову ситуацію, яка давала б принципову можливість притягнення до кримінальної відповідальності за будь-які заходи, що виявилися хибними або безрезультатними. Перелік таких питань можна продовжувати без кінця. Але на всі з них мають бути дані, по можливості, відповіді під час підготовки пропозицій щодо вдосконалення кримінального законодавства.

Дуже часто під час аналізу не тільки кримінального, а й іншого законодавства з'являються пропозиції про необхідність вивчення зарубіжного досвіду. Цілком розумно. Але й тут потрібне одне істотне уточнення. Ми нині дедалі частіше починаємо звертатися до досвіду розвинутих у політичному та економічному відношеннях західних країн: Англії, Німеччини, Італії, США, Швеції, Японії. Але часто звертаємося механічно, за відомим принципом: «закордон нам допоможе». Ми аж ніяк не хочемо подивитися, як ці країни розвивалися, як відбувався у них розвиток економіки, законодавства. Коли в цих країнах була інша економічна ситуація, то й правові заходи були зовсім іншими. У всякому разі, аналізуючи зарубіжний досвід, ми повинні реально оцінювати своє економічне становище. А за даними Міжнародного валютного фонду, який провів своє дослідження ще у порівняно благополучному 1989 році, середньорічний доход на душу населення в колишньому СРСР становив 1780 доларів, що відповідало рівневі розвитку Перу, Чилі, Коста-Ріки. Враховуючи економічну ситуацію останніх років, ці показники ще більше знизилися.

Отже, що робити в такій ситуації особам, які у науковому плані аналізують можливість правового впливу на негативні, суспільно небезпечні діяння у сфері економіки? Чекати, посідати, умовно кажучи, пасивну позицію?

Основний наголос треба робити на наукове передбачення, умовно кажучи, прогностичну функцію науки. Безумовно, це ускладнить характер дисліджень. Треба розуміти не тільки правові проблеми, а й оцінювати політичні, економічні, соціальні процеси, які відбуваються, і, з урахуванням цього, бути готовими в потрібний момент сформулювати різні пропозиції щодо вдосконалення кримінального законодавства, спрямованого на боротьбу з господарськими злочинами. У всякому разі, під час проведення реформ як в загальному плані, так і в кожній сфері, завжди мають бути два пріоритети: загальнолюдські цінності і максимальне врахування специфіки нашої держави.

Євген СТРЕЛЬЦОВ,
доктор юридичних наук.

Фотофакт

Зростають торгово-економічні контакти молодої Української держави з європейськими країнами. Це особливо відчувається в Чопі, де наростає потік вантажів, які йдуть у двох напрямках. Звичайно, зростає і контрабанда. Гори цигарок, електротоварів і автозапчастин, кольорові метали, ікра, ікони, прилади нічного бачення, газові пістолети, антикваріат — усе це побачив на складі конфіскованих товарів Чопської митниці фотокореспондент Ігор ПЕТРОВ.

Слово рідне

Донецьк без українських газет

Обласний осередок товариства «Просвіта» надіслав заяву голові Донецької облради народних депутатів В.Чупруну, в якій висловив стурбованість і занепокоєння з приводу того жахливого стану (інакше і не скажеш), в якому опинилася сьогодні україномовна преса на Донеччині.

Проаналізувавши ситуацію тільки одного (вибірково) дня, «просвітяни» доходять висновку: із 126 найменувань видань, які надійшли до газетних кіосків Донецька, лише 24 — українською мовою, решта — російською. Тобто української преси — 19 відсотків. А якщо порахувати у примірниках, то це становить лише близько 2 відсотків. Отже, щоб купити одну українську газету, треба обійти 50 кіосків!..

Немає зовсім у продажу «Голосу України», «Урядового кур'єра», «Культури і життя», «Освіти» та інших офіційних видань, мізерна кількість примірників «Літературної України», «Молоді України», «Робітничої газети». Приблизно така сама ситуація по області.

Та на тлі всіх цих негараздів чи не в найбільшій скруті опинилася сьогодні єдина обласна україномовна газета «Донеччина». Видання, яке веде широку просвітницьку роботу, залишилося без жодної копійки і опинилося на межі закриття. Виходячи з цього, «Просвіта» в заяві на ім'я голови облради прохала допомогти цьому виданню. На черговій сесії член правління «Просвіти», народний депутат, гірник Антон Талимончук запропонував обговорити питання про фінансову підтримку «Донеччини». Та депутати дружно проголосували проти внесення до порядку денного цієї пропозиції, мовляв, газета — не «радівська», сама нехай і викручується, нам що? Ніби і не знають шановні народні обранці Закону про мову, ніби забули, що їхній прямий обов'язок всіляко сприяти його виконанню. Зате не забули на цій же сесії внести до порядку денного «Вопрос о двуязычии» — і проголосували за це майже одностайно...

— Сьогодні можна серйозно говорити про відверто антиукраїнські настрої багатьох народних обранців, — так прокоментував перебіг останніх подій редактор «Донеччини» Ігор Зоц. — Залишається тільки пошкодувати, що не було поіменного голосування...

... То хто ж відповість авторам заяви, чому саме такий мізерний — 1,89 — відсоток української преси в кіосках області? Чому на Донеччині закриваються україномовні газети, яких тут і без того обмаль? Місцева влада? А можливо, офіційний Київ? Адже доля кожної газети, що виходить українською мовою, — то і доля нашої держави.

Юрій ДОЦЕНКО

ШВИДКО!

ЯК В ПРИВАТБАНКУ

Центр Прискорених Розрахунків

- електронні платежі в режимі реального часу;
- відкриття суброзрахункових та рублевих рахунків підприємств;
- відкриття кореспондентських рахунків банків;
- рублеві платежі у всі країни СНД;
- вигідне розміщення тимчасово вільних коштів підприємств.

ЦЕНТР ПРИСКОРЕНИХ РОЗРАХУНКІВ - БАНКІВСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ВАШОМУ СТОЛІ

Телефони в м.Дніпропетровську: (0562) 41-20-15, 78-21-91

Український БАНК Відродження

Ваше будущее решается сегодня!

Украинский банк «Відродження» предлагает выгоднейшие условия для акционеров.

Наши акции гарантируют успех не только вам, но и вашим детям и внукам.

Наш адрес: Киев-30, ул. М. Коцюбинского, 7 (станция метро «Университет»), ком. 233.

Тел. 221-30-87.

Справжня насолода - завжди з Вами!

Жувальна гумка kent Turbo

Укен ЛТД

Тел./факс (044) 543-97-23

Престиж и счастье для бизнесмена - ПО САМЫМ ДОСТУПНЫМ ЦЕНАМ!

ФИРМА "ОЛЬГА"

предлагает в любое время, со склада в Москве

ЛУЧШИЕ МОДЕЛИ ЗАРУБЕЖНЫХ АВТОМОБИЛЕЙ:

- NISSAN Sunny - 1,4 LX (седан, бензиновый) - 11500 $,
- NISSAN Sunny - 2,0 LX (седан, дизельный) - 12500 $,
- NISSAN Patrol - 4,2 LX (дизель, лебедка, кондиционер) - 25000 $,
- MERCEDES - 190 2,6 (салон "люкс", кожа, кондиционер, электрические стеклоподъемники) - 60000 Dm,
- MERCEDES - 190 1,8 (люк на крыше) - 59000 Dm,
- MERCEDES - 200E - 65000 Dm.

Таможенная пошлина - за счет покупателя.
Оптовым покупателям - скидка.

Тел.: (095) 963-20-36, 927-61-41.
Факс: (095) 975-23-36.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПОЛУМ'Я» проводить продаж акцій на участь у завершенні будівництва цегельного заводу продуктивністю 30 млн. штук цегли на рік за технологією французької фірми «Серик» у с. Олександрівці Золочівського району Харківської області.

Завод випускатиме цеглу марки 240.

Пуск заводу в експлуатацію намічено на квітень 1994 року.

Виробничі площі мають інженерне забезпечення і можуть бути використані для будь-яких виробництв. Може розглядатися питання приватизації.

Звертатися за адресою: 310018, м. Харків, вул. 23 Серпня, 71, 1 поверх.
АТ «Полум'я».
Телефон: 33-24-77.

Соціологія

СОЦІАЛЬНЕ САМОПОЧУТТЯ,

або Як населення країни оцінює умови свого життя

СОЦІАЛЬНЕ самопочуття — це емоційно-вольовий стан людини, зумовлений її оцінками рівня задоволення основних потреб і перспектив їх реалізації. Як показують результати соціологічного дослідження, проведеного Інститутом соціології АН України в Києві, Республіці Крим, Донецькій, Закарпатській та Львівській областях, сьогодні людей найбільше хвилює забезпечення харчами (на це вказують 58,9 відсотка опитаних), стан правопорядку — 46,9, ціни на товари та послуги — 43,9 відсотка. При цьому на другий план відходять умови життя, які ще не так давно посідали чільне місце в структурі життєвих пріоритетів: житло, забезпечення промисловими товарами, медичне обслуговування, стан природного середовища.

Зміна пріоритетів указує на те, що для значної частини населення — від 40 до 60 відсотків — головною є проблема виживання. Правомірність такого висновку підтверджується і зіставленням оцінок ступеня важливості тих чи інших життєвих умов представниками основних соціально-професійних груп населення. Так, кияни надають більшого значення стану природного середовища, ніж мешканці інших регіонів. Населення Криму більше хвилюють міжнаціональні відносини, Закарпатської області — конфесійні проблеми. Городянам найважливіші правопорядок і екологія, а мешканцям сіл і селищ міського типу — забезпечення промисловими товарами.

Що стосується оцінки життєвих умов представниками різних професійних груп, то можна говорити про те, що керівників підприємств та комерсантів дуже хвилює стан правопорядку (на це вказують відповідно 70,0 та 62,2 відсотка), а пенсіонерів і військовослужбовців — забезпечення продуктами харчування (відповідно 64,2 та 68,0 відсотків).

Отже, за теперішньої соціально-економічної ситуації чинниками, що формують соціальне самопочуття людей (незалежно від місця мешкання та соціально-професійної належності) виступають: забезпечення харчами, боротьба зі злочинністю, правопорядок у регіоні, ціни на товари та послуги.

Попри всю важливість інформації про оцінку людьми умов своєї життєдіяльності, необхідно враховувати, що самопочуття залежить і від перспектив зміни цих умов. Узагальненою формою такої оцінки є ставлення людей до майбутнього. Як показують результати дослідження, населення України, залежно від поглядів на майбутнє, можна умовно розділити на оптимістів (сподіваються на краще) та песимістів (очікують гіршого). Перші становлять 35,9 відсотка населення, другі — 25,7. Решта — 38,4 відсотка — не визначилася однозначно щодо майбутнього.

Особливу тривогу викликає соціальне самопочуття мешканців Криму, де 36 відсотків населення очікує на гірше. Більш збалансованою виглядає ситуація в Києві (30,9 відсотка оптимістів проти 32,2 песимістів), дещо кращою — в Закарпатті і відносно сприятливою — у Львівській області (48,7 відсотка проти 14,7). За типами населених пунктів співвідношення оптимістів та песимістів таке: в селах 4:1, в містах і селищах міського типу — 1:1.

Досить суттєві відмінності в соціальному самопочутті різних соціально-професійних груп. Найменше оптимістів серед спеціалістів — 29,3 відсотка, більше — серед керівників підприємств, селян, учнів та пенсіонерів (від 41 до 46 відсотків). Причому в двох останніх категоріях населення найбільш помітний позитивний баланс на користь оптимістичних сподівань, що, мабуть, зумовлено віковими особливостями психіки у перших і збільшенням розмірів мінімальних пенсій у других.

Різні типи соціального самопочуття відбиваються на поведінці людей, їх бажанні змінити на краще свою життєву ситуацію, насамперед, матеріальний стан. Активнішими в намірах щодо поліпшення умов своєї життєдіяльності, підвищення матеріального рівня є оптимісти. Серед них більше тих, хто виявляють готовність шукати додатковий заробіток чи високооплачувану роботу, стати членом кооперативу, організувати власне підприємство або домагатися переходу свого трудового колективу на нові форми господарювання. Водночас песимісти більшою мірою готові перекласти розв'язання власних проблем на плечі уряду, тобто вимагати **зниження цін і підвищення заробітної платні. Але й у оптимістів, і в песимістів переважає установка не на особисту ініціативу, а на сторонню допомогу, будь то дирекція підприємства, громадські організації чи органи державного управління.** Це є результатом панування протягом багатьох десятиліть псевдопатерналістської ідеології, стереотипи якої ще довго існуватимуть у суспільній свідомості.

Отже, можна зробити висновок, що населення регіонів України неоднорідне за своїм соціальним самопочуттям і поділяється на три приблизно рівні групи за формами його виявлення. Перші —. ті, хто має надію на краще, другі — ті, хто перебуває в стані невизначеності (розгубленості), треті — ті, хто не сподівається на краще. Таке співвідношення є результатом стану нестійкої рівноваги, який може бути порушений в той чи інший бік залежно від змін умов життя (забезпечення продовольством, рівень цін, ефективність заходів, що їх застосовують органи влади в боротьбі зі злочинністю). Як досить критичне слід визнати самопочуття мешканців Криму, Києва, інших міст. Тут сьогодні переважають песимістичні настрої. Серед соціально-професійних груп населення особливої уваги потребують спеціалісти, військовослужбовці, працівники державних установ, що мають фіксовану зарплату і обмежені можливості для додаткового заробітку.

Істотним фактором оптимізації самопочуття буде подальше поглиблення економічної реформи, створення умов для повнішої реалізації трудового потенціалу населення і, тим самим, поліпшення його матеріального становища.

Валерій ПИЛИПЕНКО, кандидат філософських наук, завідувач сектора Інституту соціології АН України.

Футбол

ХТО ЗА «ШАХТАРЕМ»?

Першість України. Перша ліга. 40 тур. «Поліграфтехніка» — «Шахтар» — 3:0, «Нива» — «Рось» — 4:0, «Норд-АМ-Поділля» — «Динамо-2» — 1:1, «Десна» — «Прикарпаття» — 0:0, «Автомобіліст» — «Приладист» — 0:1, «Закарпаття» — «Евіс» — 2:0, «Скала» — «Металург» — 1:0, «Нафтовик» — СК «Одеса» — 2:1, «Ворскла» — «Артанія» — 1:0, «Сталь» — «Темп» — 1:1, «Хімік» — «Кристал» — 3:0.

Вінницька «Нива» провела вдома останній матч нинішньої першості і подарувала болільникам результативну гру. Заключні три матчі вінничани проведуть в гостях, але 58 очок їм цілком вистачить для того, щоб провести їх без особливого напруження. А от шепетівському «Темпу», який має 54 очки, ще доведеться поборотися за другу путівку. Адже «Нафтовик» скоротив розрив до 3 очок і провів на одну гру менше, ніж «Темп».

Набагато складніша ситуація у підвалинах турнірної таблиці. Долю «Шахтаря» можуть теоретично розділити принаймні ще 9—10 клубів. Найгірше становище у «Артанії» та «Росі», які мають по 29 очок.

Ігри 41 туру відбудуться 21 червня.

Дмитро КОМАРЕНКО.

Міні-футбол

НА ФІНАЛ ЗАПРОШУЮТЬСЯ ВСІ!

У Києві проходить перший розиграш Кубка України з міні-футболу. У фінальній частині беруть участь: «Славутич» (Славута), «Фотоприлад» (Черкаси), «Ніка» (Дніпропетровськ), «Механізатор» (Дніпропетровськ), «Надія» (Запоріжжя), «Янус-Донбас» (Донецьк), «СКІФ-Сілікс» (Київ), «Рита» (Харків).

Результати першого туру: «Фотоприлад» — «Янус-Донбас» — 2:2, «Надія» — «Рита» — 4:3, «Ніка» — «Славутич» — 11:2, «СКІФ-Сілікс» — «Механізатор» — 3:0. Другий тур: «Фотоприлад» — «Механізатор» — 2:3, «Ніка» — «Рита» — 3:4, «СКІФ-Сілікс» — «Донбас» — 5:3, «Надія» — «Славутич» — 9:5.

Фінальний матч відбудеться 18 червня о 17 годині у Палаці спорту. До речі, вхід вільний. Про це потурбувався головний спонсор змагань — київська фірма «Сілікс». Глядачі можуть познайомитися з усіма претендентами до збірної України, яка вже наступного року виступить в офіційних міжнародних змаганнях.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
Рукописів не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 846.430.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Зам. 0311112.

1, 4, 5 і 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».